

Ébredés

Kovács Józsi legénykorában kitűnő muzsikusként tartotta számon a tánckedvelő ifjúság. Miután feleségül vette évfolyamtársnőjét, a végtelen türelmű Máriát, és első leányuk is megszületett, fájó szívvel, de végérvényesen hátat fordított a zenekarnak. Minden idejét, erejét a szülői ház bővítésére fordította, azzal a céllal, hogy ha öccse, Péter megnősül, akkor is elférjenek.

Józsi megállás nélkül, szinte megszállottan dolgozott. A kis családi ház háromlakásossá, nyolcszobássá terebélyesedett. Habár közgazdász volt, kitűnően értett a kőművesmunkához, villany- és vízvezeték-szereléshez. Így soha idegen kéz segítségére nem volt szüksége. Mindent egyedül és örömmel végzett el a ház körül. Sőt a tetőteret eleve úgy kivitelezte, hogy ott egy újabb lakás is kialakítható, ha majd a lánya is családot alapít. Közben megnősült az öccse, és nemso-kára apa lett, egy évre rá pedig Józsiéknál is keresztelő volt.

Múlt az idő. Nőttek a gyerekek. Péterék átköltöztek saját emeletes házukba. Az egyforma, dolgos hétköznapiok nyugalma csak édesapjuk halála bolygatta meg. Majd fölszáradtak a könyvek, s a fiatalabb lány is középiskolás lett. A Kovács-házon belül és kívül minden a megnyugvást sugárzó rend medrében folyt. Idősebb lányuk az oklevél megszerzése után férjhez ment.

1994 az az emberpróbáló esztendő, amikor főnyereménynek számított, ha a boltban volt tej, amelynek literjéért több mint egymilliárd dinárt kellett fizetni. Az örökös sorban állások még az örökké ráérő s ebből kifolyólag mindig jól tájékozott Matild néni idejét is fölemésztették, így még ő sem vette észre, hogy a Kovács-ház körül valami nincs rendben. Utólag pedig lehetetlen volt kideríteni, hogy mikor is történt a „dolog”. Az öreg Kovács Piri nénitől meg éppenséggel semmit sem lehetett megtudni. Álcázhatatlan meg tagadhatatlan volt az a tény, hogy a Kovács-ház körüli nyüzsgést néma mozdulatlanság váltotta föl.

Mivel azokban az időben az óvatosság és a titkolózás tartotta féken a mesélőkedvet, csak hónapok múltán tudhattunk meg valamit a valóságból. Azt, hogy az ötvenedik életévébe lépett Kovács Józsi családotul Nyugat-Európa egyik országába költözött. A környéken nagy megdöbbenést váltott ki az eset, mert bárkiről föltételezhető volt, hogy elmegy, csak Józsirol nem: hisz ő rajongva szerette otthonát, amelyet az utolsó pillanatig szépítgetett. Ezután már úgy éreztük, több meglepetés nem is érhet bennünket.

1997 karácsonyán váratlanul, de viharos sebességgel söpört végig a lakótelepen a hír: két vadonatúj BMW-vel látogatóba érkeztek Kovács Józsiék. Mosolygósak voltak, és frissebbeknek látszottak, mint valaha. Elragadtatással meséltek a 800 éves múltra visszatekintő városról, amelyben most élnek. Áradoztak a tisztaságról, rendről, a hangulatos lakásukról, a jó munkahelyükről, a kirándulásaikról. Arról is, hogy kisebb lányuk májusban érettségizik egy államilag elismert magyar gimnáziumban. Ez utóbbin nagyon elcsodálkoztunk. Nem az volt elsősorban hihetetlen, hogy magyar gimnázium létezik Németországban, hanem az, hogy Kovácsékban a Weiss nagymama révén német vér folyik, s ezt ők 1980-tól kezdve mind erőteljesebben hangoztatták is.

Tovább hallgatva őket megértettem döntésüket: a gyakorlatiasság befolyásolta, mert így Cili ott folytathatta tanulmányait, ahol itthon abbahagyta, tehát nem kellett feleslegesen évet veszítenie. Azt is elmondták, szerb vejük most már jól beszél magyarul. Természetesen megnéztük a kétalbumnyi fényképet is, amelyet magukkal hoztak, s amely alátámasztotta Józsi és Mária idillikus beszámolóját. Az összesereglett barátok szünet nélkül faggatták őket a kereseti lehetőségekről, legújabb autókról, számítógépekről, horgászfelszerelésekről...

Engem meg inkább az érdekelt, hogyan telnek a vasárnapok, ha épp nem kirándulnak (ami

itthon nem volt szokásuk). Olvasnak, mondta Mária, a magukkal vitt több száz kötetből szinte mindegyiket másodszer veszik a kezükbe.

Míg hallgatom őket, kiejtésükben keresem a német nyelv hatását, de semmi nyomát sem lelem, sőt túlzás nélkül állíthatom, hogy választékosabban beszélnek magyarul, mint amikor még itthon voltak.

Lassan széledni kezd a társaság. Már csak néhányan vagyunk, amikor Józsi elkomorul, s megjegyzi: az elmúlt négy év alatt minden áldott éjjel ugyanazt álmodja, itthon van, de nem a házát szépítgeti, hanem a központ régi épületeiben gyönyörködik.

Mária azt is elmondja, hogy most már férje is elkíséri a templomba. Józsi kijavítja: csak minden harmadik vasárnap, mert akkor egy kitűnő orgonaművészt hallgathat. Majd csak úgy mellékesen megjegyzi, ilyenkor magyarul miséznek.

A Weiss nagymama németiségéről szóló legenda szertefoszlik...

– Valóban a hónap harmadik vasárnapjának miséjét el nem mulasztaná – teszi hozzá Mária –, s amikor a végén fölhangzik a Himnusz, Józsi énekl a lehangosabban: Isten, áldd meg a magyart...

1997

Gardonos angyal

Az őszi eső szürke kontya